

“Ερση Λάγχε

Νάαα...

Καθόμουνα στό κρεβάτι χωρίς προλόγους. “Επεφτες έτσι και δέ σηκωνόσουνα πιά. ‘Ασηκωτες νάρκες μέ βουλίζαζαν. Βαρίδια στά χέρια, τά πόδια ψάχνανε γιά δροσιά στίς ρωγμές. Νανουρίζομουνα. Τίς άλλες ώρες έβηχα νά ξελασκάρω, γύριζα πλάι (μικρή, μωρουδίστικη εϋδαιμονία, ή ζέστη στ’ αϋτί). Νανουρίζομουνα πάλι.

“Έξω συνέχεια άπροσδιόριστα γκρίζα. Τίς νύχτες μαυρίζαν και ό διάβολος μέ τή φωνή στό βράδυ, έννιά-έννιάμισι ή ώρα.

«Νάαα...»

Τί νά και ξενά; Τί ήθελε επιτέλους νά μās δείξει; Τά ξέραμε όλα. Τόσα δά μικροπράγματα πού περνāv. Μά τ’ άκουγες και ταραζόσουνα. Είχε κάτι τό μακρινό, έναν υπόηχο..., όλο και σου ‘λεγε νά προσέχεις, πώς «νά», τό ‘χεις και σύ παραβλέπει. Κι είναι κι αυτός ό άγνωστος πού περιμένει τήν ώρα του. Κι αϋτή ή ώρα δέ θά ‘ναι κανονική, όπως όταν περνά και μās θυμίζει «νά, νά,» και δέρνει. ‘Ο Κριτής, ό ‘Εκδικητής, ό πελώριος Μάγος τής τυραννίας μας, «νά, νάαα...».

Φορές μιά λύπη σερνότανε. Θυμόσουνα μετά κι έβγαζες λύπη στον ήχο. Κάτι σαν κλάμα πού δέν είχε κλάψει ποτέ κανείς.

‘Ακριβώς τέτοιαν ώρα τόν έφερε, γυρίζοντας από τό φροντιστήριο σαν κάθε βράδυ. ‘Η ίδια (‘Αλέκα τή λέγαν) ανέβαινε στά πεταχτά, τραγούδαγε ό,τι τής γύριζε στό νοϋ, γελοϋσε, δέν είχε τίποτ’ άλλο νά κάνει κι έφευγε.

Σήμερα μήκανε διαδοχικά. Αϋτός, μαλακός, κοντοστάθηκε και προχώρησε πάλι.

Είτανε τή στιγμή πού «νάαα...» χανόταν, άκουστό μόνο από μένα κι άπ’ ανάμεσα ό κρότος μακρινής βροχής.

Τούς έγενεσα.

«Λοιπόν;» ρώτησα.

‘Εκείνη έφερε τσάι, κάθησε, καθήσανε, διηγόνταν.

«Ντίνο», του ‘πε ή ‘Αλέκα, «πέρασε ή ώρα».

Ξανάρθε σε λίγες μέρες μονάχη. Είχε, λέει, δουλειά και πέρασε έτσι, λιγούλακι. Δέν ήξερε τί άλλο νά πεί, γύριζε γύρω τό βλέμμα, μιλούσε άμήχανα μονάχα γιά τίς βιβλιοθήκες, «άπό βαμμένο άτσάλι» έλεγε, «όλο μικρά κενά στό σίδηρο τών ραφιών, ίδια πλεξίδες. Πάν, πάν, πάν, όχι ψηλά, έξη ράφια, ύστερα οί γωνίες και μισοσκόταδο. Μπροστά τους ή βοηθός βαμμένη». «‘Υστερα;», ειπα.

«Τίποτα... Μās πληροφορήσε πώς εκλειναν στίς έννιά. Δηλαδή προφταίναμε. Μπήκε ό Ντίνος, εγώ έξω περίμενα. Κι όπως βαριόμουνα πήγα και κοίταξα μέσα. Είχε στό βάθος ένα φωτάκι κι τίποτ’ άλλο σου λέω, ούτε βοηθός, κανείς. ‘Αργότερα τήν είδα. Είταν σκυμμένη στον Ντίνο, τό χέρι εκεί πού δένει ή ζώνη τό παντελόνι. ‘Ακούγονταν κι ένα μурμουρητό, έλεγε...έλεγε...έλεγε... ‘Εκείνος τό κεφάλι πίσω, πολύ πίσω, σά νά ‘ταν λιπόθυμος, κλειστά τά μάτια. Αϋτή γονάτιζε μέ τόνα στον πάγκο, έλεγε, τόν δάγκωνε, μιλούσε κι όλο τό χέρι της στή μέση, όλο πασπάτευε.

Γύρισα πίσω κι εκλεισα τήν πόρτα. “Έξω τό ΝΕΟΝ μέ ήχηρά γαλάζια τετράγωνα στό ταβάνι. Περίμενα. Είχε πεί, θά μέ κέρναγε λεμονάδα...

“Όταν τέλος φύγαμε φιλόβρεχε. ‘Απρίλη καιρό κι είχε ένα τσουζύμο στά χέρια. Πήγαμε παραδίπλα, στό δεύτερο πατάρι.

—Κάθησε, μούπε.

‘Έκανα πώς δέν κοιτάζα πουθενά. ‘Ο Ντίνος τό ίδιο. Γύριζε τό βλέμμα τριγύρω, σ’ όλο τό πρόσωπο θυμό, τά γυαλιά τά κρατούσε στην τσέπη. Μ’ άρπαξε.

—‘Αμα δέ θέλεις, φύγαμε.

Πήρε τό σακάκι του, σηκώθηκε, τό πέταξε στον όμο, πήγε ως μπροστά. ‘Εγώ κα-

θόμουνα. Και ξαφνικά νά σου ή βοηθός, πολύ χλωμή, δυό σκουλαρίκια χρυσά στο πίσω μέρος τών αυτιών και τή ζακέτα ριχτή. Περνώντας μπροστά μας, αφαιρέθηκε δηθεν, δίστασε, δέ γύρισε και συνέχισε πάλι.

—Λοιπόν, ελπ' αυτός, ή θά μιλάς ή δέν τ' άντέχω.

Καθόμουνα άκίνητη.

Πάνω άπ' τό μπάρ τό λίγο φως σ' ένα μικρό συννεφάκι τσιγάρων, εδω - εκεί, ανάλογα μέ τό ρεύμα.

Στό JUKE - BOX σηκωνόταν ή πλάκα πάντα στραβά, άλλα έβαζες άλλα έπαιζε, άν είχες ύπομονή μπορεί και νά 'βγαινε τό τραγούδι σου δυό ώρες μετά.

«—Πάμε για ύπνο Κατερίνα...—»

'Εδώ σταμάτησε τή κουβέντα ή 'Αλέκα. 'Αραιώσαν και οί έπισκέψεις της άκόμα. Δέν πεταγόταν πιά περαστική νά τραγουδήσει άπ' τήν κουζίνα. Μόνο τά νααά μακρόσυρτα, τραβηγμένα σέ κλάμα, μιά προσφορά πού δέ δινόταν ποτέ.

'Ερχόταν βέβαια ό Ντίνοσ. Μόνος.

«'Ασχημη άτμόσφαιρα», έλεγε, «και τσακώθηκα. Τής είπα, μη σώσει κι έρθει μαζί μου. Τήν άφησα κι έφυγα. 'Ωχ άδερφέ, τό ίδιο μου κάνει! Μά νά δεις τί ψόφια άτμόσφαιρα, λές κι αίωρούνται στάχτες.»

('Από δω τό ίδιο άτέλειωτο βράδυ, πολύ έπίπεδο για νά 'ναι είτε δμορφο, είτε άσχημο).

«Μή λυπάσαι», τόν καθυσόχασα.

Καθώς πήγε νά φέρει νερό, γνωστοί, φιλικοί ήχοι άπ' τή σωστή κατεύθυνση κλείναν σά θήκη ταξινομημένη γύρω μου.

«Μου τηλεφώνησε ή περσινή ξανά», συνέχισε.

«Δέ θά 'πρεπε νά πās», τόν έκοψα.

«'Εννοια σου και τής τό 'πα κιόλα τό δχι. Είπα πώς δέν έχω καιρό, ίσως άργότερα, άν θέλει άκόμα... 'Εκείνη κατάλαβε και κόπηκε. Τή λυπήθηκα. 'Όπως κατέβαινα μετά τσακώθηκα και μέ τήν 'Αλέκα, έγω βιαζόμουνα, εκείνη, δέν ξερω γιατί, έκανε τή δύσκολη, άργοϋσε, σκόνταφτε σέ κάθε πεζοδρόμιο.

—Μή σώσεις κι έρθεις, τής είπα και τήν παράτησα.»

'Εβγαινε πάντα μέ δυό. Τή μια πίσ' άπ' τήν άλλη. 'Η πρώτη ίσως τόν ένδιέφερε. Οί άλλες δέ βαριέσαι, δέν τό 'ξεραν. Τό υπέφεραν μόνο.

«Θά του στεκόταν», σου έλεγε και σήκωνε τά φρύδια σέ υπέρτατο θαυμασμό κι ό θαυμασμός γινόταν άπορία, όταν ό άλλος δέν εκτιμούσε τό γεγονός δπως θά τό περίμενε κανείς.

'Ενας άγώνας είταν δλα. Νά τρέχεις νά τις προφτάσεις κι δλο νά τρέχεις κι δλο νά προφταίνεις νά ρίχνεις κι άλλες, άσθμαίνοντας. Οί ώρες δέ φτάναν μετά, ξεχνούσε τά ραντεβϋ (και ποιός τά ύπολογίζει;), άργοϋσε, τό παν είν' ή αρχή, τό φρούριο, αϋτή ή φιλομάχη τών δυό φύλων.

Ποιά μάχη; 'Ελα ντέ. 'Απλως ή άναμέτρηση τής δύναμης κι δχι κι αϋτό άκριβως, νά έτσι κουβέντα νά γίνεται. Τό καθήκον.

Τό καθήκον πρώτο, κληρονομημένο άπ' τήν κούνια του ήδη, όταν τοσοδούλι τούχαν πει μ' άπογοήτευση (περιμένοντας ποιός ξερει τί γίγαντας νά βγει άπ' τήν κοιλιά τής μάνας του, γίγαντας γυναικοφάγος, άγριος και ύπεροπτικός).

Του 'παν λοιπόν, «τί μικρούλης πού είναι.»

Και κείνος, δέν τ' άκουσε φυσικά, άλλα θά τό 'νωσε νά πλακώνει προσβλητικό τήν ύπαρξούλα του και «νά», άποφάσισε νά μεγαλώσει γλήγορα, νά γίνει άντρας, άντρακλας αϋτός ό τοσοϋλης πού βύζαινε, ν' άνταποκριθεί στις προσδοκίες, νά δείξει σέ σās πού τόν ύποτιμούσατε και σ' δλον τόν πολυπληθή έχθρό. Νά δείξει, νά δείξει. Δέν τά κατάφερε κι άσχημα.

Είχε κι αϋτή τή γλύκα μετά τό επεισόδιο πού παρατρίχα νά έβαζε τέρμα σέ δόξα και μέλλον:

Θά 'τανε δυό - τριῶν χρονῶν.

Τά μελίσινα ἀράδα στό χειμαδιό. Ὁ ἥλιος βαρὺς καί γύριζε σβούρα πάνω τους. Αὐτός κοντοπροχώραγε μέ τά ξανθά νά τόνε γαργαλεύουν.

Μπρός στά γαλάζια ξυλόκουτα στάθηκε. Μπουλούκι οἱ μέλισσες μισοχόρευαν. Μετά ἡ μαύρη ρύπα καί ἡ μυρουδιά. Αὐτή ἡ μυρουδιά, ἡ γλυκιά καί λάγνα ταυτόχρονα, τόν ἔκανε κι ἔχωσε τό χέρι δλόκληρο ὡς τόν μικρούλη ἀγκώνα. Βγάζοντας το δέν εἶταν χέρι πιά.

Ἔνα μαῦρο σταφύλι κρεμόταν ἀπ' τόν ὤμο του. Κοιτοῦσε κι ἀποροῦσε πῶς βρέθηκε δικό του. Κοιτοῦσε κι οὐρλιαζε ὄσο γινόταν δυνατά. Στ' ἄγρια κλάματα τρέξαν οἱ ἄλλοι. Πῶς βγάλαν ἡ ξύσαν μᾶλλον αὐτό τό μαῦρο, ζωντανο τσαμπί ἀπό πάνω του, κανεῖς δέν τό θυμᾶται τώρα.

Σέ μένα τ' ἄφην' δλ' αὐτά, μαζί μέ τήν ἀνοιχτή ὀμπρέλα ἔξω, στά τελευταῖα σκαλοπάτια.

Τ' ἄφηνε μή μοῦ λερῶσει. Καθόταν μετά, μοῦ 'φερνε ἀπ' τήν κουζίνα μιά τόνα, μιά τ' ἄλλο:

«Νά τό κουτσομπολέψουμε;», ρώταγε. «Ἔλα λέγε... δέ θέλεις;»

Καλά θά διάβαζε μόνο ἐδῶ δά,νά'χω καί παρεούλα.

'Εννιάμισ' ἡ ἄρα.

«Νάααα...»

Ἔστε αὐτό εἶταν. Αὐτό ἐνοοῦσε. Κι ἔπρεπε νά 'ρθει τό μέλι του, ἐνωῶ τά μελίσινα, τά τσιμπήματα στά παχουλά «νά, νά», γιά νά τό καταλάβω.

Αὐτό τό «νά» τῆς ἐγωιστικῆς ἱκανοποίησης.

Ἄπλωσε ὁ Ντίνος κύκλο γύρω μου τά βιβλία, στά πόδια ἀπ' τό κρεβάτι, κι ἄρχισε νά μιλάει προσηλωμένα μέ κείνη τήν ὑπερβολή πού φτάνει τήν πραγματικότητα.

«Ἔβλεπα τρίτη φορά τή Μαρία,» εἶπε, «ὄταν τῆς πρότεινα νά 'ρθει σπίτι. Καμάρωνα βλέπεις πού 'μουνα μόνος, εἶτανε κι εὐκαιρία... Ἐκείνη δέχτηκε. Ἐγώ τῆς ἔβαλα μουσική νά χορεύουμε. Ὅχι ἤθελε κάτι ρομαντικό. Δέν κάναμε οὔτε τόνα, οὔτε τ' ἄλλο. Πέσαμε στό κρεβάτι.»

Κοντοστάθηκε.

«Ἔτσι πού τό σκέφτομαι τώρα», συνέχισε, «θά πρέπει νά τήν παίδεψω ὄρες. Πῶς εἶχα τήν ἐντύπωση πῶς γιά νά κάνει ὄργια κανεῖς, εἶναι ἀνάγκη νά κυλάει τή γυναίκα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη στό στρῶμα. Καί γώ τήν κύλαγα, Θεέ μου, κι ὄλο δοκίμαζα καί κείνη μιλά.»

Τόν σκέφτηκα μ' αὐτή τήν ἐνταση γιά κάθε τί, νά τήν φιλά στό πρόσωπο, στά χεῖλια, παντοῦ καί πάλι νά τή φιλά γέρνοντας μέσα της.

«Δοιπόν;»

«Τί λοιπόν; Κάποτε μοῦ 'πε, - τραβήχτηκες; - Δέν ἤξερα τί ἐνοοῦσε, τῆς εἶπα ὄμως, ναι βέβαια, πῶς εἶχα, μιά καί τό ἔβλεπα ὅτι αὐτό θά τήν εὐχαριστοῦσε.

— Ἄααα..., εἶπ' ἐκείνη χαλαρώνοντας, καί εἶχα φοβηθεῖ.

Σηκώθηκε, πῆγε στό μπάνιο κι ἀμέσως γύρισε ἀλλαγμένη. Μ' ἀπόφευγε. Ἐγώ δέν ἤξερα τί νά κάνω, πετάχτηκα τῆς ἔφερα τσιγάρα...

—Γιατί μοῦ εἶπες ψέματα; ρώτησε, ἀφοῦ ἔμεινες ὄλος μέσα;

Καί ξαφνικά κατάλαβα τί ἐνοοῦσε κι ἀπέραντη χαρά μέ γέμισε. Τί μ' ἐνοιαζε ὁ φόβος της;... Ἔστε εἶχα ὄλοκληρώσει τήν πράξη;»

Τόν διέκοψα.

«Μά καλά, δέν ἐνωσες τίποτα;»

«Ὅχι. Κάναμε, ξέρεις, κι οἱ δυό συνέχεια ἄχ — ἄχ καί γυρίζαμε τά κεφάλια. Τό μόνο πού εἶδα εἶταν ὁ δικός της ὁ φόβος καί τ' ὅτι βρεθήκαμε χῶρια.»

«Ἄλλά ἐσύ δέν ἐνωσες καμιά εὐχαρίστηση, τίποτα—τίποτα;», ἐπέμεινα.

«Εἶταν τόση ἡ ἀγωνία τοῦ ἄν θά τά καταφέρω... Ὅχι δέν τό κατάλαβα. Μόνο μετά ἡ χαρά... Προσπάθησα νά μήν τή δεῖξω. Ἐμεῖνα ἀκίνητος, ἄν καί θά 'θελα νά πάω κοντά της νά τή χαϊδέψω, νά τῆς πῶ, πῶς ἐγώ εἶμαι δῶ καί ὅτι ἀκριβῶς, ἐγώ εἶμαι δῶ, ὅ

άντρας της, και δέ θά συμβεί τίποτα.

—Τουλάχιστον δέ μ' έβρισες, μου 'πε κείνη.

—Μή λές βλακείες, τής είπα.

Καθόμουνα ακόμη κουλουριασμένος, γυμνός, τά πόδια πάνω στό σεντόνι, δταν βγήκ' ή Μαρία χτυπώντας πίσω της τήν πόρτα.

Διατηρούσα μιά κάποια άμυδρή, άμυδρότατη έλπίδα. Τήν άλλη μέρα χάθηκε κι αυτή.

'Υπέφερα. Μου κόστισε τρομερά και περισσότερο γιατί έφταιγα. Γύριζα κι έφταιγα.

'Η 'Αθήνα δέ μέ χωρούσε.»

«Και τώρα;», ρώτησα.

«Τί τώρα;», είπε. «Τή σκεφτόμουνα λίγο ακόμα, τήν ξέχασα.»

“Ως έδω ή κουβέντα.

Βλέπω ένα τετράγωνο άνοιγμα, πάντα τό ίδιο.

Σκοτεινιάζει, φωτίζει, πάντα τό ίδιο. Μετά ό γκρεμισμένος τοίχος. Πήγαν νά τόν κατεδαφίσουν, δέν τό 'καναν, έγινε πάρκινγκ κι έμεινε και θά παραμείνει ώς δτου έτούτη ή άτελής τροχιά πάνω μου γυρίζει στή γή.

Ποιά γή; Κάτω ψιλό χαλίκι για τ' αυτοκίνητα. 'Απ' τό παράθυρό μου βέβαια δέ φαίνεται. 'Οροφος τρίτος έμεις, βάλε ήμιόροφους, ύπόγεια...

Χτές δλη μέρα, νόμιζα πώς βρέχει. 'Ακουγα ένα συνεχές ρολάρισμα νερού, σά νά περνάνε ρόδες στή μουσκεμένη άσφαλτο.

'Εντέλει δέν είταν, μου είπαν. Τό 'χα άπλώς νομίζει.

Περάσαν μέρες.

“Οταν ξανάρθε, γελούσε.

«Είμαι άντρας», είπε.

Τόν κοίταξα. Τό 'λεγε ήρεμα κι έδειχνε νά πιστεύει.

«Δέν θά 'θελα ποτέ ή γυναίκα μου νά μ' άπατήσει», ξανάπε κι ύστερα «μιά γυναίκα μ' άξιοπρέπεια δέν τό 'χει ανάγκη ν' άποκρούει.»

(Βέβαια — βέβαια... 'Αχρουν, άοσμον και άγευστον.)

'Εκείνος ξεφύλλιζε τό βιβλίο.

'Εννιάμισι πάλ' ή ώρα.

«Ναάαά νά.....»

«Μά τί άκούς;» ρώτησε.

Και ξαφνικά μου 'ταν ανάγκη. Τόν παρακάλεσα νά τρέξει, ίσως πρόφταινε νά δει.

'Ετρεξε. "Ελειψε πέντε άκριβώς λεφτά.

Γύρισε.

«Τίποτα», είπε ήσυχα. «'Απολύτως τίποτα. Κάθε πού σφάζουνε κάποιος πουλά στή γειτονιά πλεμόνιασαα για τίς γάτες.»

“Ερση Λάγκε

